

Van Ardenne-van der Hoeven

geen onduidelijkheid zijn over mijn verhaal en over mijn artikel.

De heer Koenders heeft gevraagd naar de relatie met Afghanistan en het bericht over de christen Abdul Rahman die mogelijk ter dood wordt veroordeeld wegens bekering. Hij vraagt welke acties Nederland en de Europese Unie zullen ondernemen. De heer Ormel heeft over de kwestie schriftelijke vragen gesteld, die zo snel mogelijk beantwoord zullen worden. Op dit moment houden Nederland en de Europese Unie de kwestie nauwlettend in de gaten. Aan de ambassades van de Europese Unie in Kaboel is inmiddels opdracht gegeven na te gaan wat er precies aan de hand is. Overigens begrijp ik dat mijn Italiaanse collega Fini aan de pers heeft gemeld dat hem door de Afghaanse ambassadeur in Rome is medegedeeld dat de doodstraf niet zal worden opgelegd.

De heer **Van der Staaij** (SGP): De minister zegt dat vragen zo snel mogelijk zullen worden beantwoord. Collega Huizinga en ik hebben hierover ook vragen gesteld. Vanzelfsprekend geldt voor alle vragen dat zij snel zullen worden beantwoord.

Minister **Van Ardenne-van der Hoeven**: Wij zullen proberen de vragen van mevrouw Huizinga-Heringa en de heer Van der Staaij bij de beantwoording van de andere vragen mee te nemen.

De heer Koenders duidt er terecht op dat de Nederlandse regering in haar relatie met de Afghaanse regering duidelijk zal maken dat de vrijheid van godsdienst een belangrijk recht is. Ook de verandering van godsdienst valt onder de vrijheid van godsdienst. Dit recht kan niet in het gedrang komen terwijl er juist geprobeerd wordt stabiliteit in Afghanistan te creëren, waarbij de ontwikkeling van de rechtsstaat een belangrijke prioriteit is. Ik heb daar al over gesproken.

Overigens hebben ook de Verenigde Staten in een verklaring van het State Department hun zorgen over de kwestie uitgesproken. Dat zal de zaak eveneens nauwlettend blijven volgen. De Europese Unie staat niet alleen.

De heer Van der Staaij heeft goed weergegeven wat gecomprimeerd in het artikel staat over de vrijheid van meningsuiting, het belang van een dialoog en het risico van de veronachtzaming van het belang van religie in het publieke domein.

De heer Van Bommel vindt dat mensen zich vrij moeten kunnen uitspreken. De heer Van der Ham heeft daarvan in eerste termijn een buitengewoon goede illustratie gegeven. Juist verscheidenheid en vrijheid zijn in dit opzicht van betekenis.

De heer Van Baalen probeert in zijn motie twee dingen te verenigen. Als er één les is voor de heer Van Baalen, neemt hij die niet ter harte. Laat ik mij beperken tot de motie zoals zij is geschreven. Ik heb eerder aangegeven dat de Yemen Times niet het verkeerde medium is. Het is in Jemen het beste medium om een boodschap weer te geven. Die boodschap is in lijn met het kabinetsbeleid. De Kamer kan van mij eisen dat ik in de lijn van het kabinet opereer. Als dat niet zo is, is er een probleem tussen Kamer en minister, maar dat is niet het geval.

Voorzitter, ik heb geen afstand genomen van het standpunt van de regering ten aanzien van fundamentele vrijheden. Ik heb dat een- en andermaal betoogd. Men kan dat uitgebreid in het artikel lezen. Ik heb daarbij, zo

zeg ik de heer Koenders, de botsing van seculier en niet-seculier niet vermengd, zoals ook collega Pechtold al heeft aangegeven. De boodschap is niet negatief ingekleurd, zoals de heer Van Baalen in zijn motie heeft gesteld. Ik ontraad de motie ten stelligste.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Aanstaande dinsdag zal over de motie worden gestemd.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van het verslag van een algemeen overleg op 22 maart 2006 over **de Europese Raad**.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Voorzitter. Wij gaan over op totaal iets anders, namelijk het duurzaamheidsbeleid van de regering. De leden van het kabinet reizen af naar Brussel voor de voorjaarsstop. Daar staan onder andere de Lissabonstrategie en de duurzaamheidsstrategie op de agenda. Wij hebben vanochtend in een AO daarover uitvoerig gesproken. Wij waren het niet eens met de inzet van de regering als het gaat om het vastleggen van een kwantitatieve doelstelling voor hernieuwbare energie in de conclusies van de Raad. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat hernieuwbare energie, waaronder wind, zon en biomassa, een belangrijke bijdrage levert aan het Europees klimaatbeleid;

overwegende dat hernieuwbare energie bij uitstek bijdraagt aan het verminderen van de Europese afhankelijkheid van geïmporteerde energie uit instabiele regio's;

overwegende dat een Europese doelstelling aangaande hernieuwbare energie voor de middellange termijn een duidelijk signaal is dat aan investeerders vertrouwen geeft;

roept de regering op, op de Europese Raad van 23 en 24 maart aanstaande een gezamenlijke Europese doelstelling van minimaal 15% hernieuwbare energie in 2015 als een van de conclusies van de Raad te ondersteunen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Karimi, Timmermans en Van der Ham. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 309 (21501-20).

De heer **Van Dijk** (CDA): Wij hebben dit punt vanmorgen gewisseld in het debat. Mevrouw Karimi zegt zelf dat het

Karimi

Lissabonproces te vaag en te ambitieus is en dat de doelstellingen niet gehaald kunnen worden. Waarom dient zij dan een motie in met zo'n harde doelstelling, terwijl eigenlijk nu al duidelijk is dat die niet gehaald wordt? Wordt hierdoor het Lissabonproces niet ondermijnd?

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Ik ben het niet eens met de analyse van de heer Van Dijk. Volgens mij staat zijn partij voor een enigszins groen beleid. Hij zou het dan ook met mij eens moeten zijn dat het heel belangrijk is dat er in dezen concrete stappen gezet worden. Dat is tot nu toe echter niet gebeurd. Wij hebben onze kritiek geuit op het vrijblijvende karakter van de afspraken. Wij vinden dat het tijd is om concrete doelstellingen te formuleren en op grond daarvan beleid en instrumenten te ontwikkelen. Dat is de manier waarop het werkt!

□

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Ik dien de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat een sterk Europees energiebeleid bijdraagt aan duurzame, meer onafhankelijke en concurrerende energievoorziening en dat de noodzaak van een Europees beleid alleen maar toeneemt;

voorts overwegende dat het bundelen van krachten nodig is om technologische doorbraken op het gebied van duurzame energie en energiebesparingstechnieken te stimuleren;

voorts overwegende dat het van belang is dat de ambities van het integraal Europees energiebeleid ook daadwerkelijk hun weerslag krijgen in de verschillende uitvoeringsprogramma's van de Commissie, zoals het zevende kaderprogramma;

verzoekt de regering, zich in te zetten voor een extra financiële impuls, vrijgemaakt in de betreffende Europese uitvoeringsprogramma's, om Europees energiebeleid mogelijk te maken, ondergebracht in een duurzaam energieprogramma voor Research en Development,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Ham. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 310 (21501-20).

De heer **De Krom** (VVD): Het gaat dus om de inzet van Europees geld?

De heer **Van der Ham** (D66): Het gaat inderdaad om de inzet van Europees geld. Er moet meer ruimte komen voor een gezamenlijk duurzaam energiebeleid. Dat is erg

belangrijk voor de toekomstige energiehuishouding van Europa.

□

Staatssecretaris **Nicolaï**: Voorzitter. Het is in mijn eigen belang, maar ook een beetje in dat van het Koninkrijk der Nederlanden dat ik probeer om meteen te antwoorden. De top vangt namelijk in Brussel om acht uur aan. De moties heb ik nog niet voor mij, maar ik heb goed geluisterd toen de tekst ervan werd voorgedragen.

Ik vind dan dat mevrouw Karimi een ongelukkige motie heeft ingediend. Verschil in opvatting over het doel dat wij nastreven, is er tussen haar en mij niet. Zowel zij als ik hecht belang aan het stimuleren van de opwekking van hernieuwbare energie.

Wij zijn het ook niet oneens over de wenselijkheid om waar dat kan concrete doelstellingen te formuleren. Echter, de doelstellingen die wij formuleren moeten aan twee voorwaarden voldoen: zij moeten reëel zijn, voldoende onderbouwd en haalbaar én zij moeten aangeven wie voor het halen ervan verantwoordelijk is. Duidelijk moet zijn wie daarop wordt afgerekend. Aan beide voorwaarden wordt niet voldaan bij de doelstelling van 15% hernieuwbare energie in 2015. Die doelstelling is niet onderbouwd en de haalbaarheid ervan niet onderzocht. Wij weten ook niet of de nationale overheden verantwoordelijk zijn of de Commissie dat is of dat zij beide een beetje verantwoordelijk zijn.

De indieners en de andere leden van de Kamer geef ik ook nog het volgende in overweging. Hoe goed de bedoeling ook is, deze motie kan een averechts effect hebben. Het is namelijk mogelijk dat door het in aanmerking nemen van een latere datum je een hoger percentage aan hernieuwbare energie zou kunnen bereiken. Met een latere datum zou je namelijk meer mogelijkheden kunnen hebben om te bereiken wat volgens mij iedereen wil: dat echt investeringen worden gedaan. Door het jaar 2015 als deadline te kiezen, ga je verder met de huidige technologie in plaats van met mogelijk nieuwe. Daarom ontraad ik aanneming van deze motie.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Hiermee zet u de Kamer op het verkeerde been. Er staat namelijk in de motie: minimaal 15% in 2015. Er kan ook veel meer worden gedaan.

Staatssecretaris **Nicolaï**: Dit is een misverstand. Mijn opmerking had niet betrekking op het percentage, maar op het jaartal. Door een later jaartal te kiezen, stimuleer je misschien wel beter hetgeen mevrouw Karimi en de andere indieners willen. Dan heeft namelijk het bedrijfsleven de tijd om iets te laten renderen. Door te kiezen voor een te vroege datum zullen de investeringen eerder beperkter zijn.

De motie van de heer Van der Ham heb ik niet voor mij. Ik heb de heer Van der Ham die horen voorlezen en hij vraagt daarmee de regering zich in te zetten voor een extra financiële impuls voor duurzaam Europees energiebeleid. Tot op zekere hoogte vind ik dit een sympathieke motie en ik zie haar als een ondersteuning van ons beleid. Wij zijn ook voorstander van een extra financiële impuls. In het algemeen overleg heb ik het zevende kaderprogramma concreet genoemd als mogelijkheid om daarvoor meer ruimte te bieden. In een

Nicolaï

aardige bui zou ik de motie een ondersteuning van het beleid vinden en als ik gehaast ben, vind ik ze overbodig.

De heer **Van der Ham** (D66): Er staat ook in de motie dat er een gezamenlijk programma voor de opwekking van duurzame energie zou moeten zijn. Nu is dat er nog nauwelijks. De minister-president zei tijdens het algemeen overleg aan die mogelijkheid aandacht te zullen besteden. Als de meerderheid van de Kamer mijn motie wil steunen, zegt zij: wij moeten zo'n gezamenlijk programma opzetten.

Staatssecretaris **Nicolaï**: Dat aspect komt in de juniraad aan de orde bij de bespreking van de duurzaamheidsstrategie. De Lissabonstrategie houdt iets anders in.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**: Wij stemmen nu direct over de ingediende moties. Ik merk op dat de heer Lazrak en de heer Nawijn afwezig zijn.

In stemming komt de motie-Karimi c.s. (21501-20, nr. 309).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van der Ham (21501-20, nr. 310).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de Groep Wilders, de VVD, het CDA, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafvordering met betrekking tot het hoger beroep in strafzaken, het aanwenden van gewone rechtsmiddelen en het wijzigen van de telastlegging (stroomlijnen hoger beroep) (30320).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Van Fessem** (CDA): Voorzitter. Met genoegen bespreken wij dit wetsvoorstel. Het genoegen is hierin gelegen dat bij aanneming van het wetsvoorstel het oude strafvorderingsrecht, zo u wilt het strafprocesrecht, flink wordt gemoderniseerd, aangepast aan de eisen der tijd. Dan gaat het er niet eens om, te snijden in de rechten van veroordeelden. Ik kom hierop terug naar aanleiding van de verhoging van de appèlgrens tot € 100. Het gaat erom het hoger beroep zo in te richten dat het belangrijkste het meest prominent aan de orde komt. Wat het belangrijkste is, bepalen voornamelijk het

OM en de verdachte. Het is echter een goede zaak dat de appèlrechter uiteindelijk ook zelf de gang van zaken kan bepalen en daarmee extra over het recht kan waken. Dat is vooral goed, daar deze vrijheid van de rechter een wezenlijk kenmerk is van ons strafproces en dus ook van de aanpak in hoger beroep. Dat principe is niet aangetaast. Het is terecht dat de minister wat dat betreft impliciet zijn vertrouwen uitspreekt in de professionaliteit van onze rechters. De CDA-fractie doet dit ook graag.

Wij spreken onze waardering uit voor de uitgebreide memorie van toelichting over dit belangrijke onderwerp. Dat verklaart wellicht ook dat de nota naar aanleiding van het verslag wat beknopter was. Sommige fracties hebben als knelpunt genoemd dat de appèlgrens wordt verhoogd van € 50 naar € 100. Hoewel eind negentiger jaren bij invoering dezelfde schroom zal zijn gevoeld, zijn bij mijn fractie op dat punt nagenoeg geen klachten bekend. Weet de minister of er klachten zijn geuit? Ik weet overigens niet of daarnaar ooit onderzoek is gedaan. Als er geen klachten zijn geuit, lijkt de verhoging meer weg te hebben van een inflatiecorrectie, samen met een lichte verhoging. Het gaat dan nog steeds om bagatelzaken, dus kleine overtredingen. Zit er automatisch een inflatiecorrectie op deze tarieven?

De minister heeft gezegd dat het OM in dit soort zaken een transactie heeft aangeboden. Het heeft die zaken dus bestudeerd. Dat zal zeker gebeuren als de OM-beschikking is ingevoerd. De CDA-fractie vraagt de minister desondanks om bij de beoordeling en de vaststelling van lage boetes door het OM extra goed te laten opletten en een en ander eventueel in bestaande richtlijnen op te nemen of aan te scherpen. Die lage boetes zullen overigens ook in het geval van een rechterlijk vonnis niet boven de € 100 uitkomen. Het blijft laven tusschen een zekerheid van 100% en een rechtspraak in alle instanties die niet te traag is. In de rustiger tijden van weleer kon het allemaal samen gaan. Om een en ander te handhaven en een snelle beslistermijn te garanderen, zou het aantal personeelsleden dat in de rechtsketens werkzaam is, drastisch moeten worden verhoogd. En een feit is dat het huidige personeel al moet worden ontlast. Dat maakt dat de CDA-fractie met deze verhoging kan leven.

Het zogenaamde voortbouwend beroep is een belangrijk nieuw element in deze stroomlijning van het hoger beroep. De concentratie op geschilpunten, los van de mogelijkheid van de strafkamervoorzitter om alles nog eens onder de loep te nemen, kan als een zeer gewenste ijzeren wet in ons systeem worden beschouwd. Die moeten dan echter wel kenbaar zijn. Daartoe zijn de artikelen 410 en 416 gewijzigd. De aandacht van de appèlrechter moet zich in het bijzonder richten op de grieven van partijen. Er moet dus sprake zijn van een richtinggevende rol voor de grieven.

De CDA-fractie heeft naar aanleiding van het verslag gevraagd waarom in het geval van professionele beroepsbeoefenaren, namelijk OM'ers en advocaat-raadslieden, geen schrifturenhoudende grieven ingediend hoeven te worden op straffe van nietigheid. De minister heeft geantwoord dat dit een grievenstelsel zou opleveren en dat daarvoor niet is gekozen. Wij vermoeden dat dit verkeerd is begrepen. Het verplichtstellen van grieven bij professionals kan evengoed impliceren dat de oordelende rechter over alles oordeelt en dus niet alleen over de grieven. Bij het ontbreken van grieven is er echter sprake van niet-ontvankelijkheid. Professionele